

PODSUMOWANIE

**Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Programu
Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”**

Secemin, sierpień 2010 r.

1. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną przeprowadzenia strategicznej oceny stanowią następujące akty prawne:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001)
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003)
3. Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985 z późn. zm.)
4. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.)
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003)
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, Poz. 1227, z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 tj. z późn. zm.),
8. Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r. nr 92 poz. 880).

Art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U.2008, Nr 199, Poz. 1227), określa zakres prognozy.

2. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Program opisuje stan środowiska na terenie gminy oraz presje jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska oraz określa strategię długoterminową gminy w zakresie ochrony środowiska - definiuje cele długookresowe (8 lat) oraz zadania krótkoterminowe dla najbliższych czterech lat.

W wyniku realizacji Programu zakłada się osiągnięcie nadrzędnego celu Programu, który określono jako: *„Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy w harmonii z ochroną środowiska naturalnego”*.

W Programie określono cele i kierunki działań odnoszące się do poszczególnych komponentów środowiska tj. do: powietrza atmosferycznego, zasobów wodnych, powierzchni terenu i środowiska glebowego, zasobów przyrody, a także edukacji.

W zakresie powietrza atmosferycznego przyjęte cele systemowe to: poprawa jakości powietrza atmosferycznego oraz ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym. Osiągnięciu tych celów służyć mają działania, których kierunki to:

ograniczenie niskiej emisji, ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego oraz ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.

W celu ograniczenia niskiej emisji zaplanowano do realizacji w ciągu najbliższych 4 lat następujące działania: program wymiany kotłów węglowych na kotły wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez ich popularyzację, termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów oraz edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych.

W celu ograniczenia uciążliwości systemu komunikacyjnego zaplanowano bieżącą aktualizację obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu pochodzącego z węzłów komunikacyjnych i głównych szlaków komunikacyjnych.

W celu ochrony przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym zaplanowano bieżącą aktualizację rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.

W zakresie zasobów wodnych przyjęte cele systemowe to poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.

Osiągnięciu tych celów służyć mają działania, których kierunki to: ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, rozpoznanie potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód oraz racjonalna gospodarka zasobami wodnymi.

W celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych zaplanowano do realizacji w ciągu najbliższych 4 lat: budowę oczyszczalni ścieków w Czaryżu, budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Czaryż, Wola Czaryska, Bichniów, Psary, Krzepice, Celiny oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w następujących przysiółkach: Maleniec, Gródek, Dąbie-Cegielnia, Czarna Góra, Zakrzów, Lipiny, Zagórcze, Miny, Vincentów, Osiny, Papiernia, Nadolnik, Daleszec, Ropocice, Pniaki, Wolica.

W ramach rozpoznania potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód planuje się przeprowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych (szamb).

W zakresie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi zaplanowano zwiększanie zasobów wodnych w zlewni oraz bieżącą modernizacją sieci wodociągowej.

W zakresie powierzchni terenu i środowiska glebowego przyjęte cele systemowe to: ochrona środowiska glebowego, ochrona zasobów mineralnych i zminimalizowanie skutków eksploatacji.

W celu zapobiegania degradacji gleb planuje się realizację następujących zadań krótkoterminowych: upowszechnianie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zalesień, podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw, a także wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego.

W celu zapobiegania degradacji zasobów złóż mineralnych planowana jest współpraca z odpowiednimi organami w celu rozpoznania nielegalnego wydobycia kopalin.

W zakresie zasobów przyrody określono następujące cele systemowe: zachowanie i ochrona bioróżnorodności oraz rozwój systemów ochrony przyrody.

Kierunki działań, które mają służyć osiągnięciu wyznaczonych celów to: doskonalenie systemu obszarów chronionych, ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów oraz zachowanie bioróżnorodności obszarów rolniczych.

Do zadań krótkoterminowych przewidzianych do realizacji z zakresu zasobów przyrody należą: doskonalenie systemu obszarów chronionych, utrzymywanie istniejących form ochrony przyrody oraz wdrożenie sieci NATURA 2000. Ponadto planuje się wprowadzenie

ochrony i zrównoważonego użytkowania lasów, ochronę istniejących kompleksów leśnych oraz racjonalną gospodarkę leśną zgodną ze standardami FSC. Inne krótkoterminowe zadania gminy to: zachowanie bioróżnorodności obszarów rolniczych, wdrożenie programów rolnośrodowiskowych zwłaszcza na obszarach objętych siecią Natura 2000 oraz rozwijanie i tworzenie nowych pasów zieleni śródpolnej.

Zadania z zakresu edukacji ekologicznej społeczeństwa realizowane będą poprzez: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach, rozprowadzanie ulotek informacyjnych, organizowanie akcji o tematyce związanej z ochroną środowiska w szkołach: Dzień Ziemi pod hasłem: „Śmieci mniej – Ziemi lżej”. Przeprowadzone zostaną także akcje porządkowe, akcja „Pomóżmy ptakom przetrwać zimę”, akcje sadzenia drzewek i obchody Dnia Wody. Poza tym planowane jest rozprowadzanie gazetek ekologicznych oraz stworzenie i rozwijanie powszechnego dostępu do informacji o środowisku.

Głównym założeniem Programu ochrony środowiska jest ograniczenie zanieczyszczenia środowiska na terenie gminy i poprawa jego stanu. Wdrożenie Programu nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska gminy, a prawidłowa jego realizacja przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko.

Realizacja Programu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione cenne przyrodniczo, w tym na obszary NATURA 2000. Z uwagi na charakter przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz ich lokalizację, również na etapie budowy nie będą występowały niekorzystne oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody, w tym na obszary NATURA 2000.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Programie ograniczało się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze.

Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego Programem ochrony środowiska i stosunkowo dużą odległość gminy od granic państw ościennych skutki realizacji założeń Programu nie będą miały znaczenia transgranicznego.

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnej realizacji kilku zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz informować zainteresowane strony (mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych, z określonym wyprzedzeniem. O ile jest to możliwe należy łączyć wykonywanie prac na tych samych obiektach przez różnych administratorów, w tym samym czasie.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Prognoza proponuje szereg działań minimalizujących potencjalnie negatywne skutki realizacji Programu. Są to działania organizacyjne i techniczne, których realizacja może zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Zestawienie oddziaływań ustalonych w Prognozie dla poszczególnych zadań określonych w Programie zawiera załączona tabela. Podsumowanie to przedstawia końcowy, sumaryczny wpływ planowanych inwestycji na komponenty środowiska, człowieka oraz dobra kultury.

3. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Wójt Gminy Secemin pismem z dnia 25 lutego 2010 roku (znak: RLOŚ.7630-3/5/10) zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach o wdrożenie opinii dotyczącej potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dn. 31 marca 2010 (znak: RDOŚ-26-WPN.II-0713-44/10/an) stwierdził konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie dla aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”.

Wójt Gminy Secemin pismem z dnia 25 lutego 2010 roku (znak: RLOŚ.7630-3/4/10) zwrócił się do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wyrażenie zgody na odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dn. 24 marca 2010 (znak: SE.V-4410/47/GK/10) uznał, iż można odstąpić od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”.

Właściwymi organami opiniującymi, zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U.2008, Nr 199, Poz. 1227) są:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach.

W dniu 15 czerwca 2010 roku skierowano do ww. organów „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 8 lipca 2010 r. (znak: RLOŚ-26-WPN.II-0713-44/10/POŚ/an) zaopiniował pozytywnie przedłożone dokumenty.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 19/07.2010 r. (Znak: SE.V-4410/149/AS/10) zaopiniował pozytywnie w zakresie sanitarno-higienicznym projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017”.

4. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE PODCZAS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010-2017” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (równoległe z projektem „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Secemin na lata 2010-2017” wraz z Prognozą oddziaływania na

środowisko) zostały udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Obwieszczenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Urzędu Gminy Secemin w dn. 15.06.2010 r.

Wnioski i uwagi mogli wносить wszyscy obywatele jak również organizacje pozarządowe, grupy społeczne, przedstawiciele środowisk naukowych itd.

Ponadto Program podlega opiniowaniu przez Starostę Powiatu oraz Marszałka Województwa, natomiast Prognoza oddziaływania Programu na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Poniżej przedstawiono treść obwieszczenia Wójta Gminy Secemin w sprawie udostępnienia dokumentów do konsultacji społecznych:

OBWIESZCZENIE

z dnia 15 czerwca 2010 roku

Wójta Gminy Secemin

o przystąpieniu do opracowania PROGNOZ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO do PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI dla gminy Secemin na lata 2010-2017.

Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 11c, art. 39 ust. 1 pkt 1, art. 40 art. 42, art. 46 pkt ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zmianami)

Zawiadamiam

O przystąpieniu do opracowania PROGNOZ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO do PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI dla gminy Secemin na lata 2010- 2017.

Informuje się o możliwości zapoznania się z projektami w/w dokumentów i niezbędną dokumentacją tych spraw w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia obwieszczenia, w siedzibie Urzędu Gminy w Seceminie.

Zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do przedmiotowych dokumentów

w terminie do dnia 13 lipca 2010 roku.

Złożone uwagi i wnioski zostaną rozpatrzone przez tutejszy organ administracji samorządowej ze wskazaniem w załączonych podsumowaniach do przyjętych dokumentów o sposobie i zakresie ich uwzględnienia.

Uwagi i wnioski złożone po upływie wskazanego terminu pozostaną bez rozpatrzenia.

Do Projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010 – 2017” i projektu Prognozy oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Secemin na lata 2010 – 2017” nie wniesiono żadnych uwag.

5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

Postępowanie transgraniczne nie było wymagane i nie zostało przeprowadzone. Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego Programem ochrony środowiska i stosunkowo dużą odległość gminy od granic państw ościennych skutki realizacji założeń Programu nie będą miały znaczenia transgranicznego.

Organy opiniujące Prognozę oddziaływania (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektor Sanitarny) nie wniosły w tym zakresie zastrzeżeń.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Celem monitoringu środowiskowego jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Monitoring jest również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń Programu, sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosą zakładany efekt. W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie gminy system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

W gminie Secemin monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa świętokrzyskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Kielcach. W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy aktualizacji Programu ochrony środowiska.

Koordynator wdrażania Programu będzie oceniać co dwa lata stopień wdrożenia. W latach 2010-2011 na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a pod koniec 2011 roku nastąpi ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane cele i zadania na lata 2014-2021, z uszczegółowieniem działań na lata 2014 - 2017.

Pomiar stopnia realizacji celów Programu będzie odbywał się poprzez mierniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Zastosowane zostaną następujące mierniki:

- w zakresie powietrza atmosferycznego:
  - poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej
- w zakresie zasobów wodnych:
  - klasa jakości wód powierzchniowych – Zawleczka

- długość sieci wodociągowej
- liczba przyłączy wodociągowych
- długość sieci kanalizacji sanitarnej
- liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej
- liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej
- ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym
- w zakresie środowiska glebowego:
  - % powierzchni zalesionej
- w zakresie zasobów przyrodniczych:
  - liczba pomników przyrody
  - liczba użytków ekologicznych
- w zakresie edukacji ekologicznej:
  - rodzaj prowadzonych działań

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji programu powinny być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki reakcji państwa i społeczeństwa.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzona przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska,
- zmniejszenie tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,

- wzrost lesistości, rozszerzenie renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrost zapasu i przyrost masy drzewnej, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

Tabela 1 Podsumowanie oddziaływań na środowisko, zdrowie i dobra kultury

Zadanie	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Jakość powietrza	Klimat akustyczny	Powierzchnia ziemi i gleba	Fauna i flora	Krajobraz	Zdrowie	Dobra kultury
Powietrze atmosferyczne									
Ograniczenie niskiej emisji									
program wymiany kotłów węglowych na kotły wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(+)
termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(+)	(0)	(+)	(+)
edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(+)
wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez ich popularyzację	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(+)	(0)	(+)	(+)
Hałas									
Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego									
bieżąca aktualizacja obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu pochodzącego z węzłów komunikacyjnych i głównych szlaków komunikacyjnych	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Promieniowanie elektromagnetyczne									
Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym									
bieżąca aktualizacja rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Zasoby wodne									
Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych									
budowa oczyszczalni ścieków w Czaryżu	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)
budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Czaryż, Wola Czaryska, Bichniów, Psary, Krzepice, Celiny	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)
budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w następujących przysiółkach: Maleniec, Gródek,	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)

Zadanie	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Jakość powietrza	Klimat akustyczny	Powierzchnia ziemi i gleba	Fauna i flora	Krajobraz	Zdrowie	Dobra kultury
Dąbie-Cegielnia, Czarna Góra, Zakrzów, Lipiny, Zagórcze, Miny, Vincentów, Osiny, Papiernia, Nadolnik, Daleszec, Ropocice, Pniaki, Wolica									
Rozpoznanie potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód									
rejestr przydomowych oczyszczalni ścieków	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
rejestr zbiorników bezodpływowych (szamb)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi									
zwiększanie zasobów wodnych w zlewni	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
bieżąca modernizacja sieci wodociągowej	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)
Powierzchnia terenu i środowisko glebowe									
Zapobieganie degradacji gleb									
upowszechnianie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej wśród rolników	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zalesień	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(0)	(0)
podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(0)	(0)
wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych									
współpraca z odpowiednimi organami w celu rozpoznania nielegalnego wydobycia kopalin	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)
Zasoby przyrody									
Doskonalenie systemu obszarów chronionych									
utrzymywanie istniejących form ochrony przyrody	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
wdrożenie sieci NATURA 2000	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów									
ochrona istniejących kompleksów leśnych	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
racjonalna gospodarka leśna zgodna ze standardami FSC	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(0)

Zadanie	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Jakość powietrza	Klimat akustyczny	Powierzchnia ziemi i gleba	Fauna i flora	Krajobraz	Zdrowie	Dobra kultury
Zachowanie bioróżnorodności obszarów rolniczych									
wdrożenie programów rolnośrodowiskowych zwłaszcza na obszarach objętych siecią Natura 2000	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
rozwijanie i tworzenie nowych pasów zieleni śródpolnej	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(+)	(+)	(0)	(0)
Edukacja ekologiczna									
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa									
organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach, rozprowadzanie ulotek informacyjnych, organizowanie akcji o tematyce związanej z ochroną środowiska w szkołach: Dzień Ziemi pod hasłem: „Śmieci mniej – Ziemi lżej”, akcje porządkowe, akcja „Pomóżmy ptakom przetrwać zimę”, akcje sadzenia drzewek, obchody Dnia Wody, rozprowadzanie gazetek ekologicznych	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
stworzenie i rozwijanie powszechnego dostępu do informacji o środowisku	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)

(0) – oddziaływanie neutralne, (+) – oddziaływanie pozytywne, (-) – oddziaływanie negatywne, (-)/(+) – oddziaływanie negatywno-pozytywne